

TÜRKİYE VE İSVİÇRE’NİN KIŞ TURİZMİ FAALİYETLERİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİNE YÖNELİK BİR ÇALIŞMA

Erge TÜR

ÖZET

Günümüzde dünya turizm trendleri hızla değişmekte olup bu trendlerden birisi de kış turizmi olarak dikkati çekmektedir. Ülkeler turizm pastasından daha fazla pay almak için turizm sezonlarını uzatıcı turizm türlerine yönelmektedir. Kış turizmi de, bir ülkedeki turizm faaliyetlerinin tüm yıla yayılmasını sağlayan temelinde dağ sporları olan bir turizm türüdür. Kış turizmi yatırımları ivedilikle sürdürüldüğü takdirde turistik destinasyonun bu açıdan gelişmesi devam edecektir.

Bu çalışmada, bir alternatif turizm türü olarak kabul edilen kış turizmi, Türkiye ve İsviçre’de yer alan kayak merkezlerindeki turizm aktiviteleri ile birlikte değerlendirilmiş olup, iki ülke arasındaki kış turizmi hareketleri karşılaştırılmıştır. Yapılan bu çalışmada turistik destinasyonun gelişmesine yönelik yapılması gereken çalışmalar, kış turizmi faaliyetleri ekseninde değerlendirilmiştir. Çalışma sonucunda elde edilen bulgulara göre İsviçre’nin Türkiye’ye göre kış turizm potansiyelinden aktif olarak fayda sağladığı tespit edilmiştir. İsviçre’nin sağlamış olduğu bu faydayı, mevcut kış turizm merkezlerinin sahip olduğu popülerite ile kayak merkezlerindeki kış turizmi hareketlerini tamamlayıcı sportif aktivitelerin (curling, snowpolo) çeşitliliği ile gerçekleştirdiği görülmüştür. Türkiye’nin de kış turizmi merkezlerinin bilinirliğini arttırmak amacıyla tanıtıma daha fazla önem verilmesinin gerekmekte olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kış Turizmi, Kış Turizmi Faaliyetleri, Türkiye ve İsviçre, Kış Turizmi Merkezleri.

A STUDY ON EVALUATION OF WINTER TOURISM ACTIVITIES OF TURKEY AND SWITZERLAND

ABSTRACT

Today, world tourism trends are changing rapidly and one of these trends attract attention as winter tourism. In order to get a share of the tourism, the countries are in the direction of the tourism seasons towards the extension types of tourism. Winter tourism is also a kind of tourism with mountain sports as a base which enables the tourism activities in a country to spread all over the world. If the winter tourism investments are carried on urgently, the tourism destination will continue to develop in this respect.

In this study, winter tourism, considered as an alternative tourism type, was evaluated together with tourism activities in ski resorts located in Turkey and Switzerland and the winter tourism movements between the two countries were compared. The work to be done in order to develop the tourism destination has been evaluated on the axis of winter tourism activities. According to the findings of the study, it is found out that Switzerland is actively benefiting from winter tourism potential in Turkey. This benefit, which Switzerland has been able to achieve, has been seen in the popularity of existing winter tourism centers and the diversity of sports activities (curling, snowpolo) complementary to winter tourism activities in ski resorts. It has also been determined that Turkey needs to give more importance to promotion in order to increase the awareness of winter tourism centers.

Keywords: Winter Tourism, Winter Tourism Activities, Turkey and Switzerland, Winter Tourism Destinations

1. GİRİŞ

Günümüzde bir hizmet sektörü olarak varlığını sürdüren turizm, ülkelerin hedeflemiş olduğu ekonomik refah düzeyine ulaşmasına olanak sağladığı için ülke içi iktisadi gelişmede önemli bir role sahiptir. Ülkelerdeki turizm potansiyelinin doğru kullanımına paralel olarak turizm sektörünün geniş istihdam ağı oluşturması, ekonomik kalkınmayı olanaklı kılacak döviz girdisini sağlama özelliği ve bölgesel kalkınma politikalarında önemli bir yere sahip olması sebebiyle turizm, tüm dünya ülkeleri açısından önemli bir sektördür. Turizmin ekonomik kalkınmaya sağladığı fayda sebebiyle tüm dünyada turizm potansiyeli yüksek destinasyonlar ülke yönetimleri ve özel girişimciler vasıtasıyla dünya turizm pastasından daha fazla pay almayı hedeflemektedir.

Türkiye sahip olduğu turizm potansiyeli bakımından son derece önemli bir ülkedir. Türkiye'ye gelen birçok turist Türkiye'nin sahil şeridinde tatillerini yapıp, ülkelere dönmektedirler. Yaz sezonu boyunca yapılan bu tür turizm hareketleri deniz-kum-güneş üçlüsü olarak adlandırılmaktadır. Ancak sadece yaz sonundaki turizm hareketleri hem Türkiye'nin turizm potansiyelinden minimum seviyede fayda sağlamasını hem de turizm sektörünün yaratmış olduğu istihdam olanaklarından yıl boyunca faydalanamaması nedeniyle Türkiye'nin sahip olduğu turizm potansiyelini daha fazla fayda sağlayabilmesi için alternatif turizm hareketlerinin hayata geçirilmesini zorunlu hale getirmiştir.

Türkiye'deki mevcut coğrafi ve tabii şartlar sahip olunan doğal güzellikler ile birleştiğinde bu durum bir alternatif turizm çeşidi olan kış turizmine de son derece müsait bir ortam hazırlamaktadır. Bu bağlamda yaz sezonunda olduğu gibi kış aylarında da turizmi canlandırarak turizmde sürdürülebilirliği sağlamak oldukça önemlidir. Turizmde sürdürülebilirliğin sağlanması, ülkedeki turizm aktivitelerini tüm yıla yayarak mümkün olmaktadır. Kış turizmi de bu anlamda önemli bir role sahiptir. Türkiye'de bulunan karla kaplı dağlık alanlar kayak, yürüyüş ve tırmanış gibi aktivitelerin yapılabilmesine imkan sunmaktadır. Türkiye'nin bazı bölgelerinde hüküm süren karasal, sert iklim bu duruma zemin hazırlamaktadır. Burada önemli olan iklim kuşağının sunduğu nimetlerden doğru şekilde faydalanacak bir altyapının oluşturulmasını sağlamaktır.

Kış turizminin gelişmesi tanıtım ve tesisleşme faaliyetlerinin koordineli bir çalışma neticesinde planlanarak, doğru zamanda uygulamaya geçilmesiyle mümkündür. Oldukça yüksek bir rakıma sahip olup, yoğun kar yağışı almak bir yerin kış turizm destinasyonu olması için yeterli değildir. Bir merkezin kış turizm merkezi olması için öncelikle yeterli seviyede kar yağışı alması gerekir. Bunun yanı sıra, bölgenin kayak sporuna elverişli olması, turistlerin geceleme ihtiyaçlarına cevap verebilecek konaklama tesislerinin yapılması, mekanik tesislerin varlığı ve niteliği, kayak eğitmenlerinin ilgili destinasyonda bulunması, çığ tehlikesinin olmaması, kış turizmi merkezine ulaşımın kolaylığı gibi şartları da mutlaka taşıması gerekmektedir.

Bu çalışmada, ülke içi turizm hareketlerinin tüm yıla yayılmasına olanak sağlayan ve bu özelliğiyle ülke ekonomisi üzerinde kalkınmaya zemin hazırlayıp aynı zamanda geniş istihdam ağı oluşturan kış turizminin literatürdeki tanımlarına değinilmiş olup, Türkiye ve dünyadaki en önemli kış turizmi destinasyonlarına sahip olan İsviçre'deki kış turizm potansiyelleri kıyaslamaya tabi tutulmuştur.

2. KIŞ TURİZMİ

Sanayileşme ve şehirleşmenin hızla artmasından dolayı çalışan insanların tatil yapma ve dinlenme ihtiyaçları son derece önemli bir hal almıştır. Yaşam standardının yükselmesi

insanların zihninde yazın tatile çıkmanın yanı sıra kışın da turistik bir faaliyette bulunmayı olanaklı hale getirmesiyle birlikte, kış turizminde gelişme görülmeye başlanmıştır. Bunun neticesinde insanlar, temiz havalı ve bol oksijenli ortamda bulunmak için, karlı ve dağlık alanlara gitmeye başlamış ve bu bölgelere seyahat etme yönelimi içerisinde bulunmuşlardır. Böylece insanlar, karlı ve dağlık alanlara yapılan seyahatlerle doğa araştırmaları, geziler, yürüme, tırmanma ve kış sporları gibi faaliyetlerin merkezinde yer alan kış turizminin gelişmesine neden olmuşlardır. Kış turizmi potansiyeline sahip olup, bu anlamda turistik ürün ve hizmetlerini tüketicilerin ihtiyaçlarına sunan ülkeler, turizm aktivitelerini tüm yıla yayma hususunda büyük bir avantaj elde etmektedir. Çünkü kış turizminin geliştirildiği dağlık bölgeler sahip olduğu güzel manzaralarla ve serinlikleriyle her mevsim bir turizm destinasyonu olarak turist çekebilmektedir. Kış aylarında kış turizm merkezi olarak kullanılan bu destinasyonlar, yaz aylarında doğa turizmi, kongre turizmi, yayla turizmi, dağ turizmi ve gençlik kampları gibi etkinlikler için de kullanılabilir (Mursalov, 2009: 16).

Kış turizmi ülke için gelir yaratıcı bir turistik aktivite olmasının yanı sıra, sportif faaliyetlerin de uygulanması hususunda önemli bir yere sahiptir. Kayak sporu, yürüyüş, tırmanış gibi fiziksel sportif faaliyetler kış turizm merkezlerinde gerçekleştirilmektedir. Kayak sporu ile ilgilenen insanlar stres atmak için ikamet ettiği destinasyonun yakınında herhangi bir kış turizm merkezine gidip, buradaki sportif faaliyetlerden faydalanabilmektedir. Kış turizmi ile kayak sporu iç içe geçen kavramlardır. Genelde kış turizm merkezlerine gelen turistlerin büyük bir çoğunluğu kayak sporu ile yakından ilgilidir.

2.1. Kış Turizminin Tanımı

Deniz-kum-güneş üçlüsü olarak adlandırılan kıyı turizmine zaman ve de kaynak bakımından rakip olabilecek bir nitelik taşıyan ve turizm hareketlerinin 12 aya yayılması hususunda önem arz eden kış turizmiyle ilgili literatürde yer alan tanımlamalar şu şekildedir;

Doğaner (2001) kış turizmini, kar yağışına bağlı olarak dağların karlı gün sayısı fazla olan yükselti kuşağında, yapılan çeşitli sporların (kar kayağı, snowboard,..vb) ağırlık kazandığı bir turizm çeşidi olarak tanımlamıştır.

İlban ve Kaşlı (2008) 'ya göre kış turizmi, belirli bir yükseltiye sahip olan dağlarda, kayak sporunu icra edebilmek için müsait kar şartlarının ve eğime sahip alanların uygun olduğu destinasyonlara gerçekleştirilen seyahatlerle birlikte, konaklama, yeme-içme, dinlenme, eğlenme ve gezme-görme gibi faaliyetlerden de faydalanmayı içeren ve yılın belirli dönemlerinde yapılan aktivite ve ilişkiler bütünüdür.

Kış turizmi, genellikle kış sporları faaliyetlerini bünyesinde barındıran, seyahat, konaklama ve diğer hizmetleri kapsayan, karlı bölgelerde gerçekleştirilen bir turizm hareketidir (Özdoğan, 2009: 6).

Genel bir bakışla kış turizmi, şehirlerdeki sanayileşme ve meydana gelen hızlı, kontrolsüz büyüme gibi sorunlardan dolayı, kış mevsiminde insanların zihninde oluşan tatile çıkma isteği ile aynı paralelde seyreden, karlı ve dağlık alanlarda gerçekleştirilecek olan spor aktiviteleriyle birlikte kişilere seyahat, konaklama, dinlenme, eğlenme, yeme-içme, gezme vb faaliyetlerinin bir paket olarak sunulduğu, kıyı turizmine (deniz-kum-güneş) alternatif bir turizm hareketi oluşturmaktadır. Bu nedenle kış turizmi; turizm faaliyetlerini 12 aya yaygın ve ülke içi turizm gelirlerinin arttırılmasına yönelik önemli bir artı nitelik taşıyan turizm çeşididir.

2.2. Kış Turizminin Önemi

İnsanlar yılın büyük bir döneminde gerek yoğun iş koşulları gerekse ikamet ettikleri şehrin son derece gürültülü ve hayat standardının zor olması nedeniyle psikolojik olarak stresli bir yaşam sürmektedirler. Kış turizmi, insanları şehir yaşamının stres ve yoğunluğundan uzaklaştırıp, onların temiz hava ve oksijen deposuna sahip dağlardan yararlanmasını sağlar. Aynı zamanda spor aktivitelerine katılabilme imkanı da sunduğundan kış turizmi, insanları zinde ve dinç tutmaktadır (Mursalov, 2009: 16).

Kış turizminin ülke ekonomisine katkılarının yanı sıra, kış turizmi potansiyeli olan destinasyonlara da gelir kapısı, yatırım merkezi ve istihdam olanağı sunması bakımından önemli bir turizm çeşidi olmaktadır. Kış turizmi yatırım merkezlerindeki diğer sektörlerden önemli girdiler sağlayarak, kaynak yaratabilmektedir. Destinasyondaki turizm aktiviteleri sonucunda yapılan turizm harcamalarının büyük bir miktarının bölge halkına gelir sağlaması, turizmin sadece yaz aylarında değil, kış aylarında da istihdam yaratması, bölgenin ekonomik olarak kalkınması bakımından son derece önemlidir (İlban, vd., 2008: 325,326).

Bölge ekonomisinin kalkınmasına katkıda bulunması sebebiyle kış turizmi, bölgede yaşayan yerel halkın ve geçimini sürdüren esnafın maddi olarak kazanım elde etmesine vesile olmaktadır. Çünkü kış turizminden faydalanacak olan bir turist, aynı zamanda kış sporlarından yararlanmak için herhangi bir kayak merkezini tercih ettiğinde, sadece o destinasyonu tercih etmekle kalmaz, geceleme yaptığı konaklama işletmesinin yanı sıra, civar bölgelerde geçimini esnafılık ile sağlayan yerel halkın ekonomik gelişimine de katkı sağlar.

Kış turizminde hizmet veren konaklama tesislerinin varlığı bölgedeki istihdam olanaklarıyla doğrudan ilgilidir. Kış turizm merkezlerinde bulunan konaklama tesislerinde personel ihtiyacı olacağından civar bölgede ikamet eden yerel halkın, ilgili işletmelere başvuru yapması sebebiyle bir altyapı oluşmaktadır. Kabul olan başvurular sonucu, istihdam edilen kişilerin konaklama tesislerinde çalışmaya başlamasıyla birlikte bu durumun kişilerin ekonomik durumuna fayda sağladığı görülmektedir. Kişilere kış sezonunda çeşitli kayak merkezlerinde bulunan konaklama tesisleri vasıtasıyla istihdam olanağı sunması nedeniyle kış turizmi, son derece büyük bir öneme sahiptir.

Kış turizmi ile ilgili bir diğer önemli husus ise, kış turizminin kişilerde bazı alışkanlıklar oluşturmalarıdır. Kış turizmi içerisinde insanları seyahat etmeye yönelten başlıca unsurlar kayak ve snowboard gibi sportif aktivitelerdir. Özellikle kayak sporu yapan kişiler kendilerine önemli bir hobi edinmiş olurlar. Çünkü kayak sporu kişilerin yaşam içerisinde edinmiş oldukları bazı dert ve tasaları unutmalarına, stres atıp dinlenmelerine aynı zamanda alıştıkları yaşam standardından yeni bir yaşam tarzına geçmelerine yardımcı olmaktadır (İlban, vd., 2008: 326).

2.3. Türkiye’de Kış Turizmi

Türkiye’nin elinde bulundurduğu turistik potansiyel, alternatif turizm açısından önemli fırsatlar sunmaktadır. Dünya’da meydana gelen turistik eğilimlere ait gelişmeler hem kamu kesimini hem de özel sektörü bu değişen eğilimleri anlamaya yöneltmiştir. Bunun sonucu olarak da, kış turizminin kaliteli, rekabetçi bir turistik ürüne entegre edilmesi hususundaki çalışmalar hız kazanmıştır (İlban, vd., 2008: 326).

Türkiye, Alp Dağları’nı Himalayalara ulaştıran Toros ve Kuzey Anadolu Dağları kuşağında yer almaktadır. Bu kuşak içerisinde kış turizminin gerçekleştirilmesine elverişli alanlara sahip olduğu halde , uzun yıllar bu potansiyel değerlendirilememiştir (Doğanay, vd., 2013: 130). Fakat son yıllarda alternatif turizm kapsamında ziyaretçilere turistik ürün çeşitliliği sunmak ve bu çeşitliliğin sayesinde ülkedeki turizm faaliyetlerini 12 aya yaymak amacıyla

gerekli yatırımlar yapılmış olup, kış turizmi açısından gözle görülür biçimde ileriye dönük mesafeler kat edilmiştir.

Türkiye sahip olduğu lokasyon avantajı, doğal kaynakları ve mevsim çeşitliliği ile kış turizmi faaliyetleri için gerekli potansiyele sahiptir. Özellikle Erzurum Palandöken başta olmak üzere gerçekleştirilen devlet yatırımları bu potansiyeli açığa çıkarma hedefi gözetmektedir. Çoğunlukla Rus ve Avrupalı turistler kış turizmi için Türkiye'yi tercih etmektedir. Özellikle Rus turistler, Palandöken ve Uludağ'ı ziyaret etmektedir. Türkiye'nin kış turizmi için turist çeken ülkeler arasında ilk sıralarda yer almasının başlıca sebebi sahip olduğu coğrafi konum avantajıdır. Kış döneminde turistlerin uzak yerlere nazaran daha yakın turistik destinasyonları tercih etmesi bu coğrafi konum avantajı ile açıklanabilmektedir.

Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından, turizm ürününde çeşitlilik sağlanması ve turizm sezonunun 12 aya yayılması ile, değişen turizm talebinin karşılanması amacıyla, turizmin temel dayanak noktası olan doğal ve kültürel değerlerin "Koruma-Kullanma" dengesi göz önünde bulundurularak bölge ve ülke menfaatleri doğrultusunda kullanılmasına yönelik çalışmaların, 02.03.2007 tarih ve 26450 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye Turizm Stratejisi kapsamında sürdürüldüğü belirtilmiştir (www.ktbyatirimisletmeler.gov.tr).

Turistler, spor yapmak, temiz dağ havasını solumak, adrenalin arayışı içinde olmak gibi nedenlerden dolayı kış turizmi faaliyeti içerisinde bulunmak isteyebilmektedir. Sanayileşmenin şehirlerde meydana getirdiği hava kirliliği ve çalışma hayatının yoğun temposu insanların kış turizmi faaliyetine katılması hususunda istekli olmasına neden olmaktadır. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nca, Haziran ayı içerisinde güncellenen bilgilere göre, insanların yukarıda belirttiğimiz bu sebeplerden dolayı kış turizmi hizmetlerinden faydalanabileceği merkezler ile plan aşamasında olan merkezler Şekil 1.'de yer almaktadır.

Şekil 1. Türkiye'deki Kış Turizmi Merkezleri

No	TM / KTKGB	PLAN DURUMU		YATAK KAPASİTESİ		MEVCUT MEKANİK TESİSLER		
		ÇDP	NİP/UIP	Mevcut	Hedef	Adet	Kapasite (kişi/saat)	Uzunluk (m.)
1	Erzurum Palandöken Kış Sporları TM	VAR	VAR	2466	8850	19	24563	22018
2	Bursa Uludağ II. Gelişim Bölgesi TM	VAR	VAR	2250	3500	22	15000	16145
3	Bolu Koroğlu Dağı KTKGB	VAR	VAR	1713	4000	14	10000	10380
4	Kayseri Erciyes Kış Sporları TM	VAR	VAR	1000	6000	13	19300	21832
5	Kastamonu Çankırı Ilgaz Kış Sporları TM	VAR	VAR	1217	1300	6	5639	5983
6	Kocaeli Kartepe TM	VAR		800	1000	4	6400	3250
7	Kars Sarıkamış Kış Sporları TM	VAR	VAR	833	12000	4	5348	6263
8	Isparta Davraz Dağı Kış Sporları TM	VAR	VAR	467	1600	4	3800	3621
9	Sivas Yıldız Dağı Kış Sporları TM	VAR	VAR	110	1600	3	3000	4547
10	Çankırı Ilgaz Kadınçayırı Yıldıztepe KTKGB		VAR	80	400	1	1200	1588
11	Ardahan Yalnızçam Uğurludağ Kış Sporları TM	VAR	VAR	74	4250	2	2000	2250
12	Bayburt Kop Dağı TM	VAR	VAR	60	810	1	600	1220
13	Gümüşhane Zigana Turizm Merkezi	VAR	VAR	40	470	1	843	661
14	Erzincan Ergani Dağı KTKGB	VAR	VAR		8000	3	3450	6967
15	Denizli Tavas Bozdağ KTKGB	VAR	VAR		2250	3	2400	3822
16	Samsun Ladik Akdağ Kış Sporları TM		VAR		800	1	800	1360
17	Aksaray Hasan Dağı Kış Sporları TM	VAR	VAR	97	1235			
18	Mersin Tarsus Gülek Karboğazı KTKGB	VAR			8000			
19	Gümüşhane Çakırgöl Kış Sporları TM	VAR	VAR		5600			
20	Antalya Alanya Akdağ Kış Sporları TM	VAR	VAR		3000			
21	Muğla Fethiye Seki Eren Dağı Kış Sporları TM	VAR			1500			
22	Gümüşhane Süleymaniye Kış Sporları TM	VAR			1180			
23	Artvin Kafkasör KTKGB	VAR	VAR		2000			
24	Düzce Gölyaka Kardüz Yaylası KTKGB	VAR						
25	Malatya Hekimhan Yamadağı KTKGB	VAR						
26	Rize İkizdere Ovit Dağı Kış TM							
27	Antalya Alanya Akseki TM							
28	Bitlis Sappör Kış Sporları TM							
	TOPLAM	23	19	11207	79345	101	104343	111907
	FAAL OLAN TURİZM MERKEZLERİMİZ (8 ADET)							
	TAM ANLAMıyla FAAL OLMAYAN MERKEZLERİMİZ (8 ADET)							

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2016, www.ktbyatirimisletmeler.gov.tr.

Şekil 1.'de yer alan kısaltmaların açıklamaları aşağıda yer almaktadır.

TM: Turizm Merkezleri

KTKGB: Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeler

ÇDP: evre Düzeni Planı

NİP/ IP: Nazım İmar Planı / Uygulama İmar Planı

Şekil 1.'de görüldüğü üzere, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından 21.06.2016 tarihinde güncellenen verilere göre, Türkiye'de toplam 28 adet kış turizm merkezi bulunmaktadır. Bu merkezlerden 8 tanesi faal olarak hizmet veren kış turizm merkezleridir. Henüz plan aşamasında olan ve tamamı faal durumda olmayan toplam 20 adet kış turizm merkezi vardır. Kış turizm merkezlerinin toplam yatak kapasitesi 11.207 adettir. 2023 Türkiye Turizm Stratejisi kapsamında hedeflenen yatak kapasitesinin kış turizmi merkezlerinde 79.345 olduğu belirtilmiştir (<http://www.ktbyatirimisletmeler.gov.tr>). Yatak kapasitesi en fazla olan kış turizm merkezi 2466 kişilik kapasite ile Erzurum Palandöken'dir. Ayrıca 2023 Türkiye Turizm Stratejisi hedefi kapsamında Palandöken'in 8850 kişilik yatak kapasitesine ulaşması beklenmektedir.

Uludağ 2250 kişilik mevcut yatak kapasitesiyle tamamı faal olan kış turizm merkezleri arasında ikinci sırada yer almaktadır. Uludağ'ın hedeflenen yatak kapasitesi ise 3500 adettir. Isparta Davraz Dağı Kış Sporları Turizm Merkezi ise yeni keŐfedilen bir kış turizmi destinasyonu olmasına rağmen hızla gelişmekte olup, mevcut yatak kapasitesini 467 'ye çıkarmıŐtır. Davraz'ın hedeflenen yatak kapasitesi 1600 adettir. Kış turizm destinasyonlarında toplam 101 adet mekanik tesis bulunmaktadır. Bu mekanik tesisler 1 saatte toplam 104.343 kişi taşıyabilmektedir. Türkiye'de mekanik tesisleri en fazla olan kış turizm merkezi Uludağ'dır. Uludağ'da 22 adet mekanik tesis bulunmaktadır. Fakat Uludağ, en fazla mekanik tesise sahip olmasına rağmen, mekanik tesis hattının uzunluğu bakımından 3. sırada yer almaktadır. Uludağ'ın sahip olduğu mekanik tesis hattı uzunluğu 16.145 metredir (m.). En uzun mekanik tesis hattına sahip olan kış turizm merkezi 22.018 m. ile Palandöken'dir. Palandöken de 19 adet mekanik tesis bulunmakta olup, mekanik tesislerinin sayısı bakımından Türkiye'de 2. sırada yer alan bir kış turizm merkezidir. Buna rağmen mevcut mekanik tesislerinin taşıma kapasitesi bakımından ilk sırada yer almaktadır. Palandöken'deki mekanik tesisler 1 saatte 24.563 kişi taşıyabilmektedir. 2.sırada 19.300 kişi ile Erciyes gelirken, 3. sırada 15.000 kişi ile Uludağ bulunmaktadır.

2.3.1. Türkiye'deki Faal Kış Turizmi Merkezleri

Kış turizmi, deniz-kum-güneş olarak da tabir edilen yaz turizminin karŐısında bir diğer seçenek oluşturan ve bu özelliğiyle ülkedeki turizm hareketinin tüm yıla yayılmasını sağlayan bir alternatif turizm çeşidi olarak belirtilmektedir. Türkiye'de bir alternatif turizm hareketi olan kış turizminin tam anlamıyla icra edildiği, faal durumda olan 8 adet destinasyon bulunmaktadır. Bu destinasyonlar, Palandöken, Uludağ, Kartalkaya, Erciyes, Ilgaz, Kartepe, Sarıkamış ve Davraz kış turizmi merkezleridir.

Palandöken Kış Turizmi Merkezi: Karasal iklim Şartlarının hüküm sürdüğü Doğu Anadolu Bölgesi kış aylarının tamamında kar ile örtülüdür. Bu durum bölgedeki yüksek dağların varlığıyla birlikte kış turizmine zemin hazırlamıŐtır. Bu anlamda Dünya'nın en ince kar dokusuna sahip olan Palandöken Dağı, başta Doğu Anadolu Bölgesi olmak üzere Türkiye'nin önemli kış turizmi destinasyonlarından (Zengin, 2006: 147).

Türkiye'nin en yüksek rakımına ve en soğuk iklimine sahip illerinden biri olan Erzurum, yılın 150 günü kar ile örtülü olup, normal kış koŐullarında 2-3 metre kar yağışı almaktadır. Erzurum ili sınırları içerisinde bulunan Palandöken 2200-3176 metre yükseklik kuşağı üzerinde yer almaktadır. Kayak sporu için elverişli olan Palandöken, sahip olduğu

yükseklik kuşağının oluşturduğu karasal iklim sebebiyle, ‘toz kar’ üzerinde kayak yapılmasına oldukça müsaittir. 10 Aralık-10 Mayıs tarihleri arası periyodik olarak kayak sporu için oldukça elverişli bir dönemdir. Bölgede 4 ve 5 yıldızlı konaklama tesisleri, kayak evleri, günübirlik tesisler ve restoranlar mevcuttur. Ayrıca kayak sporunu öğrenmek ve amatör olarak bu spora başlamak isteyen misafirler için, kayak dersi ve malzeme kiralama hizmetleri Palandöken’de kış turizmine ilgi gösterenlerin hizmetine sunulmaktadır (İlban, vd., 2008: 335).

Şehir merkezinin güneyinde bulunan ve 70 km uzunluğunda, 25 km genişliğinde bir alanı kapsayan Palandöken Dağları, 1993 yılında kış turizmi merkezi olarak ilan edilmiştir. Palandöken, kış sporları ve kış turizmi aktiviteleri bakımından Türkiye’nin birinci derece önemli ve öncelikli kayak alanları arasında yer almaktadır. Bu yüzden Palandöken, serbest kayak ve kış turizmi yönünden uluslararası bir kış turizmi destinasyonu niteliği taşımaktadır. Öyle ki, 2011 yılında 25. Dünya Üniversiteler Kış Oyunları’na ev sahipliği yapan Palandöken, Türkiye ve Dünya kış turizminin yeni çekim yerlerinden biri olmuştur.

Palandöken, mevcut yatak kapasitesi bakımından Türkiye’deki kış turizmi merkezleri arasında ilk sırada yer almaktadır. Palandöken’de 2466 kişilik yatak kapasitesi mevcut olup, bu kapasitenin 2023 Türkiye Turizm Stratejisi hedefi kapsamında 8850 kişilik kapasiteye çıkarılması beklenmektedir. Palandöken’de toplam 19 adet mekanik tesis mevcuttur. Bu mekanik tesislerin uzunluğu toplam 22.018 metredir. İlgili mekanik tesislerde 1 saatte 24.563 kişi taşınabilmektedir. Palandöken sahip olduğu mekanik tesis bakımından Uludağ’ın ardından 2. sırada olmasına rağmen, mekanik tesislerin uzunluğu bakımından Uludağ’ın 6 km kadar önündedir. Bu anlamda Türkiye’deki kış turizmi merkezleri arasında ilk sırada yer almaktadır.

Uludağ Kış Turizmi Merkezi: Mitolojideki adı Olympos Mysios olan Uludağ, 2543 m. yüksekliği ile Kuzeybatı Anadolu’nun en yüksek dağıdır. Mitolojide, Tanrılar Tanrısı Zeus’un Tanrıçaları ile birlikte halkını gözetlediği bir yöre olarak bilinen Uludağ, ilk olarak Almanlar tarafından keşfedilmiştir. Uludağ, 20 Eylül 1961 tarihinde ‘koruma-kullanma’ kapsamında Milli Park olarak ilan edilmiştir. 13.024 hektar alan üzerinde bulunan Uludağ Milli Parkı, kestane, meşe, kayın, karaçam, kızılçam, ormanlarından oluşan zengin bitki örtüsü ve kış aylarında kayak sporu alanlarından oluşan kaynak değeri ile Türkiye Turizm Coğrafyası’nda önemli bir cazibe merkezidir (Gürdal, 2014: 97-98).

Türkiye’de, konaklama talebi bakımından yoğunluğun en fazla olduğu kış turizm destinasyonu Uludağ’dır. Uludağ, konumu itibarıyla İstanbul’a yakınlığı ve Bursa gibi büyük bir kentin hemen üzerinde yer almasından dolayı bir popülerite elde etmiştir. Bu popüleritenin bir sonucu olarak kış turizmine yönelik ilk planlama ve uygulama faaliyetlerinin burada yapılması konaklama arzının bu bölgede yoğunlaşmasını sağlamıştır (İlban, vd., 2008: 332).

Uludağ mevcut yatak kapasitesi bakımından Türkiye’deki kış turizm merkezleri incelendiğinde Palandöken’in ardından 2. sırada yer almaktadır. Uludağ’ın mevcut yatak kapasitesi 2250 olup, 2023 Türkiye Turizm Stratejisi hedeflerinde bu kapasitenin 3500 kişiye çıkarılması amaçlanmaktadır. Uludağ’da toplam 22 adet mekanik tesis bulunmakta olup, mekanik tesis bakımından Türkiye’deki diğer kış turizmi merkezlerinin önünde 1. sırada yer almaktadır. Fakat en fazla mekanik tesise sahip olmasına rağmen Uludağ, taşıma kapasitesi bakımından Palandöken ve Erciyes’in gerisinde kalmaktadır. Uludağ’daki mekanik tesisler 1 saatte 15.000 kişi taşıyabilmektedir. Mekanik tesislerin uzunluğu 16.145 olan Uludağ, bu anlamda da Palandöken ve Erciyes’in ardından 3. sırada yer almaktadır.

Kartalkaya Kış Turizmi Merkezi: Uludağ için meydana gelen arz-talep yoğunlaşmasından dolayı, Türkiye’nin diğer kış turizmine elverişli bölgeleri, bu amaç doğrultusunda değerlendirilmeye başlanmıştır. Bu değerlendirmeler ışığında İstanbul ve Ankara’ya yakın bir konumda bulunması ve sportif amaçlı kayak yapmayı düşünen turistler

için Uludağ'ın birinci dereceden en iyi alternatifi olması sebebiyle 1850-2200 metre yükseklik kuşağı üzerinde yer alan Kartalkaya, kış turizmi faaliyetlerine açılmıştır (İlban, vd., 2008: 333).

Kartalkaya'da bulunan kayak alanları nicelik bakımından Uludağ ile yakın bir benzerlik gösterse de konaklama olanakları bakımından Uludağ'ın oldukça gerisindedir. Ancak, günübirlik ziyaretçiler için genişlik ve nitelik açısından son derece gelişmiş özelliklere sahip kayak odaları kurulmuştur. Kartalkaya'nın bir kış turizm merkezi olmasına yönelik ilk yatırım tek bir girişimcinin özel çabaları ile ortaya çıkmış 1975 yılında alt yapı çalışmaları olarak yol açma ve ağaçlandırma faaliyetleri yürütülmüş ve 1977-1978 sezonunda ilk konaklama tesisi hizmete girmiştir. Bölge 1982 yılında ise bir kış turizm merkezi olarak ilan edilmiştir (Demiroğlu, 2013: 164).

Mevcut yatak kapasiteleri incelendiğinde Kartalkaya, 1713 kişilik yatak kapasitesiyle Palandöken ve Uludağ'ın ardından 3. sırada yer almaktadır. 2023 Türkiye Turizm Stratejisi hedefleri kapsamında değerlendirildiğinde bu kapasitenin 4000 civarına çıkması beklenmektedir. Kartalkaya'da 14 adet mekanik tesis bulunmaktadır. Mekanik tesis sayısı bakımından da faal olarak hizmet veren 8 adet kış turizm merkezi arasında 3. sırada bulunmaktadır. Kartalkaya'da bulunan 14 adet mekanik tesis ile 1 saatte 10.000 kişi taşınabilmektedir. Taşıma kapasitesi bakımından 4. sırada yer alan Kartalkaya'nın mekanik tesis uzunluğu 10.380 metredir. Kartalkaya mekanik tesis uzunluğu bakımından da 4. sırada yer almaktadır.

Erciyes Kış Turizmi Merkezi: Orta Anadolu'nun en yüksek doruğu konumundaki Erciyes Dağı (3916 metre) Kayseri ili sınırları içerisinde bulunmakta olup, il merkezinin 25 km. güneyinden yükselmektedir. Sönmüş bir volkan özelliği taşıyan Erciyes Dağı'nın yüksek kısımları yılın her mevsiminde karlarla kaplıdır. Dağın kuzeyinde 1 km. uzunluğunda bir dağ buzulu vardır. Erciyes Dağı Kayak Merkezi, dağın kuzey yamaçlarındaki Tekir Yaylası üzerinde bulunmaktadır. Erciyes kayak sporu odaklı bir kış turizm merkezi olmasının yanında, dağcılık sporu açısından Türkiye'nin önemli dağlarından biri konumundadır (Zengin, 2006: 139).

Erciyes Dağı, 19 Nisan 1989 tarihinde Bakanlar Kurulu kararı ile uluslararası kayak merkezi olarak ilan edilmiştir. Kayak mevsimi 1 Kasım-1 Mayıs tarihleri arasında kapsayan ve 5 ay gibi oldukça uzun bir kış sezonu olan Erciyes Dağı sahip olduğu kış turizm potansiyeli ile Palandöken ve Uludağ gibi popüler kış turizm merkezlerine rakip konumdadır. Zira Türkiye'nin üçüncü, Orta Anadolu'nun en yüksek dağı olan Erciyes, uluslararası kış sporları merkezi konumundadır. (www.kayseri.gov.tr).

Erciyes kayak merkezindeki arazilerin büyük çoğunluğunun mülkiyetini elinde bulunduran Kayseri Büyükşehir Belediyesi, Erciyes Dağı Kış Turizm Merkezi için önemli bir atılım yaparak özel bir yabancı şirket ile anlaşmış (Austrian Tourism Consultants) ve bunun sonucunda kış turizm destinasyonu olan Erciyes için 275 milyon Avro yatırım maliyeti ile tamamlanacak bir projeyi içeren master plan hazırlanmıştır. Bu plan tamamlandığında çağdaş kriterlere uygun yeni bir kayak merkezine sahip olunacak ve dolayısıyla kış turizmi açısından bölgenin daha fazla kalkınması sağlanacaktır (Demiroğlu, 2013: 165).

Kayseri'yi ulusal ve uluslararası spor olaylarına ve uzun vadede Dünya Şampiyonasına ve hatta Olimpiyat Oyunlarına ev sahipliği yaparak Türkiye'nin kış sporları ve kış turizmi merkezi haline getirmek için hazırlanan bu master planın hedefleri, Kayseri ekonomisi açısından sürekli bir gelir kaynağı yaratmak, 5000 civarında iş imkanı sunmak, 5000 civarında gece konaklama hizmetinden yararlanılmasını sağlamak, 100 milyon Euro doğrudan ve yine 100 milyon Euro dolaylı olarak gelir etkisi yaratmak, son olarak da yurtiçi ve yurtdışından gelecek ziyaretçiler için cazip bir sportif ve sosyal merkez oluşturmaktır (www.kayserierciyes.com.tr).

Türkiye için önemli bir kış turizm merkezi olan Erciyes'in mevcut yatak kapasitesi 2016 yılı itibariyle 1000 adettir. 2023 Türkiye Turizm Stratejisi kapsamında hedeflenen yatak kapasitesi ise 6000 civarındadır. Mevcut yatak kapasitesi bakımından Türkiye'deki tamamı faal olan kış turizm merkezleri arasında 5. sırada yer almaktadır. Erciyes kış turizm merkezinde 13 adet mekanik tesis bulunmakta olup, sahip olduğu mekanik tesis bakımından 4. sırada yer almaktadır. Ancak, mevcut mekanik tesis sayısı bakımından Uludağ (22) ve Kartalkaya'nın (14) gerisinde olmasına rağmen 1 saatte 19.300 kişilik taşıma kapasitesi ile bu iki kış turizm merkezinin önünde 2. sırada yer almaktadır. Erciyes, mekanik tesislerinin uzunluğu bakımından da aynı şekilde 2. sırada bulunmaktadır. Mekanik tesislerinin uzunluğu 21.832 metredir.

Ilgaz Dağı Kış Turizmi Merkezi: Kastamonu ve Çankırı illeri sınırında zirvesi 2850 metre olan Ilgaz Sıradağları üzerinde Ilgaz Milli Parkı içerisinde yer alan bir kış turizm merkezidir. Karla kaplı gün sayısının fazla olmasının yanı sıra, sahip olduğu doğal güzellikleri ile dört mevsim turizme elverişli olan Ilgaz Dağları, 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu ve Bakanlar Kurulu kararı ile 1997 yılında kış turizm merkezi olarak ilan edilmiştir. Milli park olarak ziyaretçilere doğal güzellikler sunan Ilgaz Dağları her geçen yıl kış sporları ve kış turizm merkezi olarak artan bir ilgi ile karşı karşıyadır. Artan ilginin sonucunda turistlerin geceleme ihtiyacını karşılaması bakımından bölgede konukevleri ve otellerin varlığından söz edilebilmektedir (Zengin, 2006: 107-108).

Ilgaz Dağları'nda artan yükseltiye paralel olarak kar yağışlarının artması ve karın yerde kalış süresinin uzun olması Ilgaz'da kış turizminin gelişmesinin temel sebebi olarak görülmektedir. Bir bölgenin kış sporları turizm merkezi ve kış turizmi merkezi olarak adlandırılabilmesi için, kar örtüsünün yerde en az iki ay kalması ve kar kalınlığının 50 cm. üzerinde olması gerekmektedir. Ilgaz Dağları da bu şartı sağladığından kış turizm merkezi olarak ilan edilmesinde herhangi bir sakınca görülmemiştir. Ayrıca kış turizm merkezleri çığ tehlikesinden uzak ve kayak sporuna uygun olacak şekilde toz (kuru) kar almalıdır. Ilgaz Dağları bu hususta da gerekli şartı sağlamakta olup, bölgedeki kar yağışları toz kar şeklinde gerçekleşmektedir (İbret, 2005: 66).

Ilgaz Dağı Kış Turizmi Merkezi, mevcut yatak kapasitesi bakımından Türkiye'deki faal kış turizmi merkezleri arasında 1217 kişilik kapasiteyle 4. sırada yer almaktadır. 2023 Türkiye Turizm Stratejisi hedefleri kapsamında bu yatak kapasitesinin 1300 kişiye çıkarılması beklenmektedir. Merkezde 6 adet mekanik tesis bulunmakta olup, bu destinasyon mekanik tesis sayısı bakımından 5. sırada yer almaktadır. 1 saatte 5639 kişiyi taşıyabilme kapasitesine sahiptir. Taşıma kapasitesi bakımından 6. sırada yer alan Ilgaz Dağı Kış Turizmi Merkezi'nin mekanik tesis uzunluğu 5983 metredir. Mekanik tesis uzunluğu sıralamasında da 6. basamakta yer almaktadır.

Kartepe Kış Turizmi Merkezi: Kocaeli'nin 38 km. güneydoğusunda bulunan ve deniz seviyesinden 1650 metre yükseklikte yer alan Kartepe, doğal kaynak değeri ve kullanım potansiyeli yüksek olan bölgenin önemli bir kayak ve rekreasyon merkezidir. Bu merkezde kar kalınlığı 80 cm. ile 200 cm. arasında değişmekte olup, en uygun kayak sezonu Aralık, Ocak ve Şubat aylarıdır. Ayrıca orman varlıklarının zenginliği bakımından Kartepe, yayla turizmi açısından da önemli bir turistik destinasyondur (Gürdal, 2014: 163-164).

2005 yılında kış turizmi merkezi olarak ilan edilen ve Türkiye'nin en yeni kayak merkezlerinden birisi olan Kartepe, özellikle İstanbul'a olan yakınlığı sebebiyle zaman içerisinde Uludağ'a karşı ciddi bir alternatif oluşturmuş ve birçok ziyaretçi tarafından tercih edilmiştir. Doğal güzelliğinin yanı sıra, ormanları ve Sapanca Gölü'nün muazzam manzarasına sahip olmasıyla da her geçen dönem cazibesini arttırmaktadır (www.kartepe.org).

Kartepe Kış Turizmi Merkezi'nin mevcut yatak kapasitesi, 800 adettir. 2023 Türkiye Turizm Stratejisi hedefleri kapsamında bu kapasitenin 1000 olması beklenmektedir. Mevcut

yatak kapasitesi bakımından Türkiye'deki faal kış turizmi merkezleri arasında 7. sırada yer almaktadır. Bu merkezde 4 adet mekanik tesis bulunmaktadır. Mekanik tesislerin taşıma kapasitesi 1 saate 6400 kişidir. Taşıma kapasitesi bakımından kış turizm merkezleri arasında 5. sırada yer almaktadır. Mekanik tesis uzunluğu 3250 metre olan Kartepe, bu bakımdan 8. sırada bulunmaktadır.

Sarıkamış Kış Turizmi Merkezi: Kars'ın Sarıkamış ilçesi üzerindeki Çamurlu Dağları mevkiinde kurulmuş olan Sarıkamış Kış Turizmi Merkezi, kar kalitesi ve pistleri baz alındığında dünyanın en iyi kış turizm merkezlerinden birisi olarak göze çarpmaktadır. Buradaki kayak merkezi, ortalama yılın 4 ya da 4.5 ayı 1 metre karla kaplıdır. Sarıkamış Kayak Merkezi'nin en çok tercih edilen ve en önemli pistleri 2200 ile 2900 metre yüksekliğindeki plato üzerinde, Cıbiltepe, Balıklıdağ ve çamurlu dağda yer almaktadır (www.kayakmerkezleri.gen.tr).

Sarıkamış Kayak Merkezi üzerinde bulunan pistlerin en önemli özellikleri, çok yüksek kalitede toz kara sahip olmaları ve boyları 40 metreyi aşabilen, sporcuları rüzgar etkisinden koruyan ve sahip olduğu kuş sesleri ile merkeze güzel bir hava katan sarıçamlar ile çevrili olmalarıdır. Bu iki önemli özelliğin oluşmasındaki başlıca etken, bölge ikliminde hüküm süren soğuk ve kuru Sibiryaya havasıdır. Türkiye'nin önemli kayaklı-koşu alanlarından birine de sahip olan Sarıkamış'ın gerek mekanik tesis, gerekse konaklama tesisleri bakımından genişletilmesine yönelik çalışmalar yapılmaktadır (Demiroğlu, 2013: 168).

Sarıkamış Kış Turizmi Merkezi'nin, sahip olduğu mevcut yatak kapasitesi 833 olup, 2023 Türkiye Turizm Stratejisi hedefleri kapsamında bu kapasitenin 12.000 kişiye çıkarılması beklenmektedir. Sarıkamış, mevcut yatak kapasitesi bakımından Türkiye'deki faal kış turizm merkezleri arasında 6. sırada yer almaktadır. Sarıkamış Kış Turizmi Merkezi'nin 2023 hedefleri kapsamında 12.000 kişilik yatak kapasitesine ulaşması durumunda bu sıralamada daha yukarıda olacağı görülmektedir. Sarıkamış Kış Turizm Merkezi'nin mekanik tesis sayısı 4 adettir. Bu mekanik tesislerin taşıma kapasitesi ise 1 saatte 5348 kişidir. Sahip olduğu taşıma kapasitesi bakımından diğer kış turizm merkezleri arasında 7. sırada yer almaktadır. Mekanik tesis uzunluğu 6263 metredir. Bu bakımdan faal kış turizmi merkezleri arasında 5. Sırada bulunmaktadır.

Davraz Kış Turizmi Merkezi: Isparta ilinin 26 km. güneydoğusunda yer alan Davraz Dağı Kış Turizmi Merkezi, kar kalitesi ile 4 km. civarındaki güvenli parkuru ve doğa harikası Eğirdir Gölü manzarasını izleme imkanı sağlayan önemli bir merkezdir. Zirve yüksekliği 2635 m. olan Davraz Dağı'nın 1670-1958 metre yükseklikteki yamacında bulunan kayak merkezi, ziyaretçilere kayak sporu yapmalarına imkan sağlamasının yanı sıra, dağcılık sporuyla ilgilenen doğa ve çevre dostu insanlara da dağcılık, botanik gözlemciliği, dağ yürüyüşü gibi alternatif turizm olanakları sunmaktadır (Gürdal, 2014: 367).

Göller yöresinde bulunması ve Antalya'ya olan yakınlığı sebebiyle önemli bir coğrafi konuma sahip olan Davraz Kış Turizmi Merkezi, çok sayıda yerli turist tarafından ziyaret edilmektedir. Bu merkezde kayak mevsimi Aralık-Nisan aylarını kapsamaktadır. Kar kalınlığı bu aylar arasında 50-200 cm. arasındadır (İlban, vd., 2008: 336).

Davraz Kış Turizmi Merkezi'nin sahip olduğu mevcut yatak kapasitesi 467 olup, hedeflenen yatak kapasitesi 2023 Türkiye Turizm Stratejisi kapsamında 1600 adettir. Mevcut yatak kapasitesi bakımından 8. sırada yer almaktadır. Hedeflenen yatak kapasitesi bakımından Kartepe'nin (1000) önünde 7. sırada yer almaktadır. Merkezde 4 adet mekanik tesis bulunmaktadır. Bu mekanik tesislerin taşıma kapasitesi 1 saatte 3800 kişidir. Mekanik tesislerin uzunluğu 3621 metre olan Davraz Kış Turizmi Merkezi gerek taşıma kapasitesi gerekse mekanik tesislerinin uzunluğu bakımından kış turizmi merkezleri arasında 8. sırada bulunmaktadır.

2.4. İsviçre’de Kış Turizmi

İsviçre ekonomisi büyük oranda ülkedeki üçüncü önemli endüstri konumunda olan turizm sektörüne bağlıdır. Bir turizm çeşidi olan kış turizmi de İsviçre’nin en önemli gelir kaynağı olmasının yanı sıra bulunduğu destinasyon içerisindeki bölgesel kalkınmayı sağlaması bakımından oldukça önemlidir (Koenig ve Abegg, 1997: 46).

İsviçre’de hem genel turizm hareketleri hem de kış turizm faaliyetleri ileri düzeyde yapılmaktadır. İsviçre, Avusturya ile birlikte dağ sporlarının da temelini oluşturan kış turizminin vatanıdır. 1900’ lü yılların başında Alp Dağları’nda yaylacılık ve keşif gibi amaçlarla başlayan dağcılık faaliyetleri bölgenin fazla kar yağışı almasından dolayı kış aylarına da yayılmıştır. Akabinde bölgede birçok konaklama tesisi açılmış olup, bu tesislerin hepsi yan yana olacak şekilde konumlandırılmıştır. Birinci Dünya Savaşı’nın ardından kayak sporunun gelişmesine paralel olarak, Alpler kış turizmi için çokça tercih edilen bir destinasyon konumuna gelmiştir. Wengen, Mürren, Saas Fe, Gstaad gibi kış turizm merkezlerinin kurulmasını takiben, artan talep neticesinde mekanik tesisler ve kayak pistleri de bölgede kurulmuştur. Özellikle Davos, İsviçre için önemli bir kış turizm destinasyonudur (Koşan, 1994: 62-65).

İsviçre, her ne kadar yüzölçümü bakımından fazla büyük olmasa da, iklim, bitki örtüsü ve yerleşim karakteri olarak farkı ülke vatandaşlarının da birlikte yaşadığı bir ülkedir. İsviçre’de farklı ülkelerden vatandaşların bulunması ülkede farklı kültür oluşumunu da beraberinde getirmektedir. Buna bağlı olarak İsviçre’de Almanca, Fransızca ve İtalyanca gibi farklı lisansları konuşan vatandaşlar da yaşamaktadır. Mevcut olan bu çeşitlilik İsviçre’ye tüm dünya ülkelerinden turist gelmesine neden olmaktadır (Ağger, 2011: 14).

İsviçre’deki kış turizm faaliyetlerinden yararlanmak için ülkeye en fazla ziyaret Almanlar tarafından gerçekleştirilmektedir. Alman turistlerin yanı sıra kayak sporundan faydalanmak için İsviçre’ye giden bir başka turist topluluğu da İngilizler ve İtalyanlardır. İsviçre’nin kış turizmi pazarında başı çeken Almanya’yı sırasıyla İngiltere ve İtalya takip etmektedir. Alplerde kış turizmini geliştirme amacı güden tur operatörleri, kış turizmi faaliyetlerinde kullanılacak olan çeşitli giyecek ve spor malzemelerinin üreticisi ve satıcıları ile işbirliği yapmaktadır. Satışları arttırmaya yönelik olan bu işbirliğinin sonucunda %10’luk bir artış meydana gelmiştir (Mursalov, 2009: 37).

İsviçre, Alp Dağları’nın merkezinde yer alan bir ülke olması sebebiyle kış turizmine oldukça elverişlidir. Öyle ki ülkede bulunan 6 adet kayak merkezi yılda 1 milyon ve üzeri sayıda ziyaretçi çekmektedir. Fransa ve Avusturya’da toplam 28 adet kayak merkezi ve ABD ile İtalya’da toplam 10 adet kayak merkezi 1 milyon ve üzeri sayıda ziyaretçiye ev sahipliği yapmaktadır. Tablo 1 de bu durum gösterilmiştir.

Tablo1. Ülkelerin Milyon ve Üzeri Ziyaretçisi Olan Kayak Merkezi Sayılarına Göre Sıralamaları

Sıra	Ülke	Kayak Merkezi Sayısı
1	Fransa	14
2	Avusturya	14
3	İsviçre	6
4	ABD	5
5	İtalya	5

İsviçre’de bulunan başlıca kış turizmi merkezleri şunlardır:

ST. Moritz Kış Turizmi Merkezi: Dünyanın en eski kış sporları merkezi olan ve yılda 322 gün güneş alması ile göze çarpan St.Moritz İsviçre’nin Engadine vadisinde yer almaktadır. Doğu Alplerin en yüksek noktası olan Piz Bernina bu kasabanın birkaç km. güneyindedir. Bölge kış turizmiyle ünlü olmasının yanı sıra termal kaplıcaları, sarayı ve donmuş göl üzerinde oynanan polosunu ile de önemli bir yere sahiptir. St. Moritz 1864 yılından bu yana yüksek sosyetenin çekim merkezi konumundadır. Bölgenin kış turizmi merkezi olarak anılmaya başlanması 1864 yılında burada kurulan St. Moritz oteline dayanmaktadır. St. Moritz 1928 ve 1948 kış olimpiyatlarına ev sahipliği yapmıştır. St. Moritz’de 1979 yılında donmuş göl üzerinde golf şampiyonası yapılmıştır. 1985 yılından beri her yıl Şubat ayında bir polo ve kriket turnuvası yapılmaktadır. Kış turizm faaliyetlerini tamamlayıcı nitelikte olan diğer turistik amaçlı aktivitelerin gerçekleşmesine, yelkencilik ve dünya rüzgar sörfü şampiyonasının da burada yapılmış olması örnek gösterilmektedir (<https://edition.cnn.com>).

Zermatt Kış Turizmi Merkezi: Sezonu Kasım ayında başlayıp, Mayıs ayında sona eren Zermatt Kış Turizmi Merkezi İsviçre’nin en ünlü kayak merkezlerinden biridir. Bölge, Avrupa’nın en yüksek tepelerine sahiptir. Zermatt’ta 4000’in üzerinde 29 zirve bulunmaktadır. Alplerin en uzun kış sezonuna sahip olan ve kayak alanları 3100 metreden başlayan Zermatt Kış Turizmi Merkezi’nde çok sayıda teleferik bulunmaktadır. 3820 metre ile dünyanın en yüksek irtifaya çıkabilen teleferiği bu bölgede yer almaktadır. Zermatt aynı zamanda, kar kalitesi ve pistlerinin uzunluğu bakımından da oldukça iyidir (Türkdoğan, 2010: 71).

Zermatt, 19. yüzyıl (yy) ortalarına kadar insanların tarım ile geçimini sağladığı bir yer iken, 1865 yılında Matterhorn zirvesine çıkılmasının ardından dağcılar tarafından sürekli uğrak yeri olan bir destinasyon konumuna gelmiştir. Akabinde pek çok turistik tesis açılan Zermatt’ta, kış sezonunda kasabanın nüfusu normalin birkaç katına çıkmaya başlamıştır. Bölgede yerel ekonomi turizme dayanmakta olup, kasabada yaşayan insanların yarıya yakını bu bölgede bulunan otel ve restoranlarda çalışmaktadır. Kasabadaki binaların çoğu, tatil için gelen ziyaretçiler tarafından kullanılan apartmanlardır.

Crans Montana Kış Turizmi Merkezi: Crans Montana, İsviçre’nin güneybatısında Valais kantonunun Fransızca konuşulan bölgesinde yer alan bir turistik destinasyondur. Bölge, ziyaretçilerine Alp Dağları’nın 4000 metre üzerinde yer alan Matterhorn ve Mont-Blanc zirvelerinden olağanüstü bir görüntü sunmaktadır. Crans Montana diğer alp bölgesindeki kış turizm merkezleriyle iklimsel özellikleri bakımından kıyaslandığında iyi güneş ışığı, düşük yağış miktarı ve orta sıcaklık değerlerine sahip olmasıyla daha iyi bir niteliğe sahip olduğu görülmektedir. Crans Montana, bugünlerde 40.000 civarında turistin Christmas ve yeni yıl tatillerini geçirmek için tercih ettikleri popüler bir yer olmasına rağmen, 1892 yılında buradaki ilk otelin açılması sürecine kadar hiçbir şekilde turistlere konaklama hizmeti verememiştir. Geçtiğimiz yüzyılda buradaki turistik kalkınma ileri düzeyde artmıştır (Clivaz ve Reynard, 2008: 104).

Gstaad Kış Turizmi Merkezi: İsviçreli alp tatil bölgesi Gstaad, İsviçre’nin önemli kış turizmi mekanlarından birisidir. Gstaad bölgesinde on adet kayak mekanı bulunmakta olup, destinasyonda toplamda 80 adet kayak pisti yer almaktadır. Gstaad’ta ilk kayak okulu 1923 yılında açılmış olup bu tarihten kısa bir süre sonra bölge 1000 kişilik yatak kapasitesine ulaşmıştır. Düşük sezonlarda 700’den fazla kar makinesi sayesinde de pistlerin % 60’lık bir bölümü karlandırılabilir. Gstaad, “Wellness Destination” statüsünü taşımakta olup, bu doğrultuda konukların sağlığı için imkanlar sunmaktadır. Öyle ki bölgede, rahatlamak ve tekrar forma kavuşmak için 6 özel spa salonu tatilcilere hizmet vermektedir. Gstaad’ın “come up, slow down” sloganı da mekanın, strese karşı yatıştırıcı etkisinin olduğunu kanıtlamaktadır (<https://tr.ski-suisse.com/>).

Davos Kış Turizmi Merkezi: İsviçre'nin doğusunda Graubünden kantonunda yer alan Davos kasabası, denizden 1560 metre yükseklikte Landwasser Irmağı üzerinde bulunmaktadır. Davos, 20 yy.' da uluslararası bir üne sahip olarak hızlı bir şekilde kış sporları merkezi ünvanını alarak gelişmeye başlamıştır. Davos'ta yer alan, Parsenn pisti dünyanın en iyi kayak pistlerinden bir tanesi olarak bilinmektedir. Davos'un önemli bir kış turizmi destinasyonu olarak popüler olmasının yanı sıra, 1971 yılından bu yana her yıl düzenli olarak yapılan Dünya Ekonomik Forumuna ev sahipliği yapması da bu destinasyonun bilinirliğini arttırmaktadır. Davos, dünyadaki kayak ve snowboard tutkunlarının uğrak yeri olan önemli bir kış sporları merkezidir. Buradaki tüm kış sporları aktiviteleri 1124 ve 2844 metre arasında gerçekleşmektedir. Davos Kış Turizmi Merkezi'nde ziyaretçilerin hizmetine sunulan 58 adet teleferik vardır. 300 km. eğimin olduğu Davos kayak merkezinde, 75 km. uzunluğunda kros kayak pisti bulunmaktadır. Ayrıca Avrupa'nın en büyük doğal buz pisti burada bulunmaktadır (www.myswitzerland.com/en/davos.html).

Verbier Kış Turizmi Merkezi: Verbier, İsviçre'nin güneybatısında Valais kantonunda yer alan bir kasabadır. Alplerde yer alan Verbier birçok tatil köyü ve kayak pistine sahiptir. Sahip olduğu 412 km.'lik kayak pisti uzunluğuyla, Avrupa'nın en uzun kayak pistine sahip kış turizm merkezleri arasında gösterilmektedir. Verbier kayak merkezinin en yüksek noktaları 3.330 m ile Matterhorn, Grand Combin ve Mont Blanc bölgeleridir (<https://edition.cnn.com>).

Leysin Kış Turizmi Merkezi: Leysin, Les Mosses ve La Lécherette isimli beldeler ile 100 km'lik bir kayak bölgesini oluşturmaktadır. Böyle geniş bir alanda, kayak sporuna yeni başlayan sporcular ile birlikte profesyoneller ve aileler için uygun koşullar bulunmaktadır. Ulaşımının kolay olması ve konaklama imkanlarının maddi açıdan diğer kış turizmi merkezlerine göre uygun olması Leysin bölgesinin kış tatili için ideal bir destinasyon olmasını sağlamaktadır. Snowboard imkanları ile ön plana çıkan bir kış turizmi merkezidir (<https://www.region-du-leman.ch>).

Grindelwald Kış Turizmi Merkezi: Grindelwald kasabası İsviçre'nin Bern kantonuna bağlı Interlaken–Oberhasli idari bölgesinde yer almaktadır. Deniz seviyesinden 1034 metre yükseklikte bulunmaktadır. Buz kasaba olarak da adlandırılan Grindelwald, İsviçre'nin önemli kayak merkezleri arasındadır. Grindelwald kasabasında her yıl çeşitli amatör ve profesyonel kayakçıların katıldığı kayak festivalleri gerçekleşmektedir. Bu festivallerde kardan heykeller yapılmaktadır. Grindelwald önemli bir kış turizmi merkezi olmasının yanı sıra, Dünyada Görülmesi Gereken Yerler arasında ilk sıralarda olan 'Top of Europe' zirvesine ev sahipliği yapmaktadır. Ayrıca Grindelwald kış turizmi merkezi 'Best of Alps' listesinde ilk 10 içerisinde yer almaktadır (<https://www.gezbegen.com>).

2.5. Türkiye ve İsviçre'nin Turistik Faaliyetler Açısından Karşılaştırılması

Türkiye bulunduğu coğrafi konum sebebiyle yılın 12 ayı turizm faaliyetlerinin gerçekleştirilmesine yönelik uygun bir potansiyele sahiptir. Yaz sezonunda deniz-kum-güneş denilen kıyı turizmiyle ön plana çıkmasının yanı sıra, kış sezonunda turistlere sunduğu kayak imkanlarıyla kış turizminde de iddialı bir konumdadır.

İsviçre'de turizm önemli bir sektördür. Ülke ekonomisi turizmden büyük oranda beslenmektedir. İsviçre'nin en önemli turizm potansiyeli oksijen kaynağı olan Alp Dağları'dır. Öyle ki Alp Dağları'nın eteklerinde kurulu olan kasabalar gerek yazın gerekse kışın yerli ve yabancı birçok ziyaretçiyi buraya çekmektedir. Yaz mevsiminde Alp dağlarının eteklerinde yürüyüş, tırmanış, bisiklet binmek, balon ile manzara seyretmek gibi turistik amaçlı

faaliyetlerin yanı sıra, kış sezonunda ülkedeki popüler kış turizm merkezlerinde kayak, snowboard gibi turistik faaliyetler de gerçekleştirilmektedir.

Türkiye ve İsviçre'nin mevcut turizm potansiyelleri dikkate alındığında iki ülkenin de kış turizminde iddialı olduklarını söylemekte herhangi bir sakınca yoktur. Zira denize kıyısı olmayan İsviçre'nin bir kıyı turizmi cenneti olan Türkiye ile yarışması mümkün değildir. Tüm turizm türlerini dikkate alarak iki ülkeye gelen turist sayıları, gelen turistlerden elde edilen gelirler ve iki ülkenin hem turist sayıları hem de turizm gelirleri bakımından mevcut sıralamaları Dünya Turizm Örgütü'nün 2014 yılı verileri dikkate alınarak Tablo 2 ve Tablo 3 de belirtilmiştir.

Tablo 2. Türkiye ve İsviçre'nin Turist Sayıları ve Sıralamaları

Ülke	Turist Sayısı (Milyon Kişi)	Sıralama
Türkiye	39.811,00	6.
İsviçre	9.155,00	34.

Kaynak: (Dünya Turizm Örgütü, 2014, www.e-unwto.org/doi/pdf/).

Tablo 2 de görüldüğü üzere iki ülkenin turist sayısında büyük farklılık vardır. 2014 yılı Dünya Turizm Örgütü'nün istatistik verileri dikkate alındığında o yıl Türkiye'ye gelen turist sayısının 39 Milyon, İsviçre'ye gelen turist sayısının 9 Milyon olduğu görülmektedir. Ülkelere gelen turist sayısı ile doğru orantılı olarak Türkiye'nin gelen turist sayısı bakımından dünyadaki sıralamasının 6, İsviçre'nin ise 34 olduğu bu tabloda vurgulanan bir başka değerdir Türkiye'ye gelen 39 milyonluk turistin büyük çoğunluğu yaz aylarında konaklama yapmaktadır. Bu durum Türkiye'nin bir kıyı turizm cenneti olarak belleklere kazınmış olmasının bir sonucudur. İsviçre'de ise 9 milyonluk turistin büyük bir çoğunluğu kış turizm faaliyetleri sebebiyle ülkeyi ziyaret etmektedir. Alplerin sahip olduğu uygun kayak pistleri ile bu merkezlerdeki konaklama imkanları İsviçre'nin genelde kış sezonunda tercih edilmesinin bir nedenidir. Dünyadaki kayak merkezlerinin %36'sının Alplerde bulunması bu durumu destekler niteliktedir. Ayrıca bu durumu destekleyen bir diğer önemli unsur ise dünyadaki profesyonel kayakçıların %45 'inin de Alpleri tercih etmesidir. Tablo 3 de turizm gelirleri bakımından iki ülke karşılaştırılması verilmektedir.

Tablo 3. Türkiye ve İsviçre'nin Turizm Geliri Açısından Sıralamaları

Ülke	Turizm Geliri (Milyar \$)	Sıralama
Türkiye	29.552	12.
İsviçre	17.442	16.

Kaynak: (Dünya Turizm Örgütü, 2014, www.e-unwto.org/doi/pdf/).

Tablo 3 de görüldüğü üzere iki ülkenin elde ettiği turizm geliri turist sayısındaki kadar büyük bir farklılık göstermemektedir. Türkiye'nin Dünya Turizm Örgütü'nün 2014 yılı istatistik verileri incelendiğinde 29 milyar dolar turizm geliri elde ettiği görülmektedir. Bunun neticesinde dünya sıralamasının 12. olduğu göze çarpan bir başka detaydır. İsviçre'nin elde ettiği turizm gelirininin 17 milyar dolar olduğu ve buna bağlı olarak turizm geliri bazında dünya sıralamasında 16. olduğu görülmektedir.

Her iki ülkenin kış sezonunda geceleme oranları bakımından karşılaştırılması yapıldığında; Türkiye’de kış turizmi faaliyetleri için uygun görülen kış sezonu aralığı ilgili kış turizmi merkezinin bulunduğu coğrafi konum ve mevcut karla kaplı olduğu gün sayısına göre değişiklik gösterse de genelde bu sezon aralığı Aralık ve Mart ayları dönemini kapsayan bir periyottur. İsviçre’ de ise kış sezonu Alp Dağları’nın mevcut yükseltisi ve bu yükseltinin sonucu olarak karla kaplı gün sayısının fazla olması sebebiyle Kasım ve Nisan ayları arasındaki dönemi kapsamaktadır. Bu iki ülkenin 2014-2015 kış sezonunda konaklama tesislerinde yapılan geceleme sayıları Tablo 4 de detaylı olarak belirtilmiştir.

Tablo 4. Türkiye ve İsviçre’nin Kış Sezonundaki Geceleme Sayıları

Ülke	Sezon	Geceleme Sayısı (Milyon Kişi)
Türkiye	Aralık-Mart	23.280,708
İsviçre	Kasım-Nisan	15.695,00

Kaynak: Türkiye’ye ait geceleme sayısı verileri Kültür ve Turizm Bakanlığı istatistiklerinden derlenmiştir. İsviçre’ye ait geceleme sayısı verileri ise, ec.europa.eu istatistiklerinden derlenmiştir (<http://www.ktbaytirimisletmeler.gov.tr,ec.europa.eu/eurostat>).

Tablo 4 de görüldüğü üzere, Türkiye’de 2014-2015 kış sezonunda (Aralık-Mart) 23 milyon kişi geceleme yapmıştır. İsviçre’de aynı sezonda (Kasım-Nisan) 15 milyon kişi geceleme yapmıştır. Burada dikkat çeken durum, Türkiye’nin kış sezonunun İsviçre’ye nazaran daha kısa olmasına rağmen, kış sezonunda Türkiye’deki konaklama tesislerinde daha fazla geceleme yapılmış olmasıdır. Türkiye’ de Aralık ve Mart ayları arasında sadece kış turizm merkezlerine değil, İstanbul, Ankara ve İzmir gibi büyük şehirlere de turistik geziler yapılmaktadır. Bu büyük şehirlerde kış döneminde yapılan konaklamalar da sayıyı arttırmaktadır. İsviçre’deki kış sezonu gecelemleri büyük oranda Alp Dağları bölgesinde bulunan turistik kasabalardaki konaklama tesislerinde gerçekleşmektedir. Özellikle St.Moritz, Zermatt ve Davos gibi İsviçre’nin kış turizmi anlamında lokomotifi olan destinasyonlar 15 milyonluk geceleme sayısının hemen hemen yarısını oluşturmaktadır.

Türkiye ve İsviçre’nin mevcut kayak merkezi sayısı bakımından karşılaştırılması yapıldığında; Türkiye’de Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından belirlenmiş olup, kış sporlarına yönelik olarak ilan edilen toplam 28 adet kış turizm merkezi vardır. Ancak, Bakanlık dışında çeşitli idareler tarafından kış turizm merkezi olarak ilan edilen veya hedef gösterilenlerle birlikte bu sayı 51’i bulmaktadır (TÜRSAB, Kış Turizm Raporu, 2014). İsviçre’de ise mevcut kış turizm merkezi 240 adettir. İsviçre’deki kış turizm merkezi sayısının Türkiye’den fazla olmasının en önemli sebebi henüz daha 19 yy. ortalarında St.Moritz, Zermatt, Crans Montana, Grindelwald gibi kasabaların kayak sporu için uygun hale getirilmesi amacıyla bölgeye kayak pistlerinin yapılmaya başlanmasından kaynaklanmaktadır. Türkiye’de ise 20 yy. ortalarında kayak merkezlerine ağırlık verilmeye başlanmıştır.

Tablo 5 de içerisinde Türkiye ve İsviçre’nin de yer aldığı dünyadaki toplam kayak merkezi sayısı ayrıntılı olarak gösterilmektedir.

Tablo 5. Kış Turizminde Faaliyet Gösteren Ülkelerin Kayak Merkezi Sayısı Bakımından Sıralamaları

Sıra	Ülke	Kayak Merkezi Sayısı
1	Japonya	547
2	Almanya	498
3	ABD	481
4	Çin	350
5	İtalya	349
6	Fransa	325
7	Kanada	288
8	Avusturya	254
9	İsviçre	240
10	İsveç	228
18	Türkiye	51

Kaynak: (TÜRSAB Kış Turizm Raporu, 2014, www.tursab.org.tr).

Tablo 5 de görüldüğü üzere Japonya sahip olduğu 547 adet kayak merkezi sayısı bakımından dünyada ilk sırada yer almaktadır. Japonya'yı sırasıyla 498 adet kayak merkeziyle Almanya ve 481 adet kayak merkeziyle ABD izlemektedir. İsviçre önemli rakibi ve komşusu olan Avusturya'nın gerisinde kalmıştır. Avusturya'da toplam 254 adet kayak merkezi var iken, bu sayı İsviçre'de 240 adettir. Aralarında az bir farkın olması bu iki ülkenin kış turizmi açısından sıkı bir rekabet içerisinde olduğunun göstergesidir. Türkiye sahip olduğu 51 adet kayak merkezi ile şu an için oldukça geridedir ancak kış turizmi konusunda hızla gelişmektedir.

3. ARAŞTIRMA

Araştırmanın konusunu, Türkiye ve İsviçre'nin kış turizmi faaliyetleri açısından değerlendirilmesi oluşturmaktadır. Yapılan araştırmada, araştırma türü ve veri toplama yöntemi olarak literatür taraması yöntemi tercih edilmiş olup, böylelikle her iki ülke açısından kış turizmi merkezlerinin mevcut durumu tespit edilmeye çalışılmıştır. Gerçekleştirilen literatür taraması kapsamında öncelikli olarak kış turizmi kavramına değinilerek, Türkiye ve İsviçre'nin kış turizmi kapsamında karşılaştırılması yapılmıştır. Bu bağlamda Türkiye'deki tamamı faal olan 8 adet kış turizm merkezi belirlenmiş olup, literatür taraması sonucu elde edilen bulgular irdelenmiştir. Ayrıca İsviçre'deki kış turizmi potansiyeline değinilmiş, ülkenin kış turizmi anlamında lokomotif olan 8 adet kış turizm merkezi belirlenmiş ve yapılan çalışma kapsamında elde edilen bulgular paylaşılmıştır.

Türkiye ve İsviçre'de bulunan eşit sayıda kış turizm merkezinin karşılaştırılmasının verilmesi ile yapılan çalışmanın eşit ve sağlıklı bir zemin üzerinde kurgulanması sağlanmıştır. Dolayısıyla öncelikli olarak her iki ülke içinden seçilen 8 adet kış turizm merkezinin mevcut durum tespiti yapılarak literatüre yeni bir katkı sağlanması hedeflenmiştir.

Yapılan araştırmanın kapsam ve sınırlılıkları belirlenirken, araştırma kapsamına Türkiye ve İsviçre'deki kış turizm merkezlerinden her iki ülke için ayrı ayrı tespit edilen 8 adet

kış turizm merkezi dahil edilmiştir. Ayrıca araştırma 2014 yılı Dünya Turizm Örgütü verileri ve TÜRSAB'ın hazırlamış olduğu 2014 Kış Turizmi Raporu verileri ile sınırlandırılmıştır.

Araştırma Türkiye ve İsviçre'deki kış turizmi hareketleri bu ülkelere ait 8 adet kış turizm merkezi üzerinden incelendikten sonra, genel olarak iki ülkenin 2014 yılı Dünya Turizm Örgütü verileri dikkate alınarak turist sayıları, turizm gelirleri ve dünyadaki sıralamalarının karşılaştırılması yapılmıştır. Ayrıca yapılan bu çalışmada iki ülkenin farklı kış sezonu periyotlarına sahip olmasına rağmen 2014-2015 kış sezonunda yapılan mevcut geceleme sayısı bakımından karşılaştırılmasına da yer verilmiştir. Bu bağlamda, 2014 yılında TÜRSAB tarafından hazırlanan Kış Turizm Raporu incelenmiş olup, dünyadaki kayak merkezleri sayısı bakımından Türkiye ve İsviçre karşılaştırılması da çalışmada yer almaktadır.

4. SONUÇ

Bacasız sanayi olarak nitelendirilen turizm, ülke ekonomilerinin önemli bir gelir kaynağı konumundadır. Bu nedenle ülkeler sahip oldukları turizm potansiyelini ön plana çıkarmak amacıyla tanıtıma önem vermektedir. Türkiye'nin turizm potansiyeli bakımından oldukça zengin bir ülke olduğu bilinmektedir. Çoğu Avrupa ülkesinde Türkiye'nin bir yaz tatili cenneti olarak tanınırlığının yüksek seviyelerde olduğu görülmektedir. Ancak uzun vadede tek bir turizm türünden faydalanmak yerine, Türkiye'nin turizm faaliyetlerini tüm yıla yayacak aktivitelerin oluşturulması için alternatif turizm hareketlerinden olan kış turizmi, botanik turizmi, inanç turizmi, sağlık turizmi, termal turizm vb. turistik faaliyetlere karşı olan talebi arttıracak gelişmeleri hızlandırmak adına Türkiye'de tanıtıma daha fazla yer verilmelidir.

2015-2016 kış sezonunda (Aralık-Mart) Türkiye'ye gelen turist sayısı 5.5 milyondur. Bu sayı geçen yıl (2014-2015 kış sezonu) aynı dönemde 6.1 milyon olarak göze çarpmaktadır (www.altid.org.tr). Kış sezonunda Türkiye'ye gelen turist sayısının bu denli düşmesinin en önemli sebebi yaşanan terör olaylarıdır. Zira her geçen yıl Türkiye'de bulunan kış turizm merkezlerine sürekli alt yapı ve üst yapı yatırımlarının gerçekleştirildiği bilinmektedir. İnsanların hafızasında Türkiye kış turizmi aktiviteleriyle de yer etmektedir. Kayak sporları faaliyetleri hususunda Türkiye bilinen bir destinasyon konumuna gelmesine rağmen ülkedeki terör olayları 2015-2016 kış sezonunda gelen turist sayısında azalmaya sebep olmuştur. Türkiye'nin güvenli bir ülke olarak düzlüğe çıkması terörle mücadelenin kararlılıkla sürmesiyle mümkün olacaktır. Bunun için devletin tüm resmi birimleri koordineli bir şekilde çalışma yürüterek gerekli huzur ve güven ortamını sağlamalıdır. Bunun neticesinde turistik ürün çeşitliliğinin fazla olduğu Türkiye, güvenli olmayan ülke imajını silip bu darboğazdan turist sayısını arttırarak çıkabilecektir.

Türkiye'de kış turizm hareketlerinin 20. yy da başladığı görülmektedir. İlk olarak Uludağ 1961 yılında milli park olarak ilan edilerek kış turizmine uygun bir destinasyon niteliği kazanmıştır. Türkiye'nin ilk kış oteli de 1933 yılında Uludağ' da açılmıştır. Buna karşılık İsviçre'de kış turizm hareketlerinin 19. yy da başladığı görülmektedir. İsviçre'nin bu anlamda ilk kış oteli Alp Dağları eteklerinde yer alan St.Moritz kasabasında 1864 yılında açılmıştır. İsviçre, bu açıdan bakıldığında Türkiye'nin önündedir. Kış turizm hareketleri İsviçre'de yaklaşık 70 yıl kadar önce başlamıştır. Aynı zamanda İsviçre Alpleri'ndeki kayak merkezleri gelişmişlik düzeyi bakımından daha iyi konumdadır. Her ne kadar Türkiye turist sayısı bakımından İsviçre'nin önünde olsa da, İsviçre'nin kayak merkezleri kış turizm potansiyelinden ülkenin Türkiye'ye göre daha aktif olarak yarar sağlayan dünya çapında ün kazanmış bir kış turizm destinasyonu olmasını sağlamıştır. Bu durum İsviçre'nin kış turizminden elde ettikleri gelir seviyesinin Türkiye'den daha fazla olduğunu gösterir niteliktedir. Türkiye'nin popülerite bakımından İsviçre'yi geçebilecek potansiyeli mevcuttur. Türkiye'nin bunu nasıl başaracağını açıklamak gerekirse; İsviçre'deki tüm kayak merkezleri hemen hemen belirli bir noktada Alp

Dağları'nın etrafında şekillenmiştir. Bu durumun tam aksine, Türkiye'deki kayak merkezleri farklı bölgelerde, farklı coğrafyalarda bulunmaktadır. Aslında bu durum Türkiye için bir avantajdır. Çünkü uygun tanıtma imkanları kullanılarak farklı coğrafyalarda farklı kış turizm merkezleri temalı bir slogan oluşturulması halinde yürütülecek olan tanıtım kampanyaları vasıtasıyla Türkiye'deki kış turizm merkezlerinin bilinirliği insanların zihninde ciddi bir yere sahip olacaktır. Böylelikle Türkiye'ye kış aylarında gelecek turist sayısında doğru orantılı bir artış gözlemlenebilecektir.

Türkiye'de Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın Haziran 2016' da güncellediği bilgilere dayanarak 12 adet kış turizmi merkezinin plan ve imar aşamasında olduğu görülmektedir. Bu merkezlere ulaşımın sağlanması için çevre düzenlemesi ve bağlantı yolların yapımına öncelik verilmelidir. Akabinde üst yapı yatırımları olarak değerlendirilen konaklama tesisleri, telesiyej, teleferik gibi sistem ağının kurulması gerekmektedir. Bunlar tamamlandı, ilgili kış turizm merkezleri tam anlamıyla faal duruma geldiğinde, bugünkü turist sayısının turizm gelirinin ve yatak kapasitesinin de artacağı bir gerçektir. Bu durum Türk turizm pazarına olan talebin artması anlamına da gelmektedir. Türkiye'nin bu fırsatı kaçırmaması gerekmektedir. Özellikle Doğu Anadolu Bölgesi yapılan bu yatırımlarla bir kış turizm coğrafyası olarak üne kavuşabilecektir. Doğu Anadolu'nun böyle bir üne kavuşması, bölgenin bir kış turizm cenneti olarak turistler tarafından sıkça tercih edilmesini sağlayacak olup, o bölgedeki insanlara istihdam ağı da oluşturacaktır. Bunun devamında genelde tarıma dayalı olan Doğu Anadolu Bölgesi'nin ekonomisi turizm sektöründen de beslenecektir.

Kış turizm aktivitelerinden olan kayak, snowboard gibi sportif faaliyetlerinin yanı sıra kış turizm merkezlerinde turizmi tamamlayıcı diğer faaliyetlerin de uygulanması gerekmektedir. İsviçre bu anlamda başarılıdır. Örneğin, St. Moritz kayak merkezinde kayak ve snowboard aktivitelerinin yanında bölgede snow polo (buzlu zeminde özel oyun sopalarıyla birlikte at üzerinde oynanan oyun) organizasyonları, golf turnuvaları, kriket turnuvaları, yelkencilik ve dünya rüzgar sörfü şampiyonaları yapılmaktadır. Aynı zamanda St. Moritz 1928 ve 1948 yıllarında Kış olimpiyatlarına ev sahipliği yapmıştır. Türkiye ise 2011 yılında Üniversitelerarası Kış Olimpiyatlarına Erzurum ile ev sahipliği yapmıştır. Türkiye'deki kış turizm merkezlerinde de kayak sporuyla birlikte turizmi tamamlayıcı aktivitelerden faydalanılmalıdır. Türkiye'de kış turizm merkezleri daha da iyileştirilerek Türkiye'nin kış olimpiyatlarına ev sahipliği yapabilmesi sağlanmalıdır. Kış olimpiyatları hem Türkiye'nin tanıtımını sağlayacak hem de olimpiyatları izlemeye gelecek olan birçok turist için ülkeye giriş yapmasını sağlayacaktır. Bunun sonucunda kış turizm gelirlerinde büyük bir artış söz konusu olacaktır.

Sonuç olarak; Kış turizmi ülkedeki turizm faaliyetlerinin tüm yıla yayılması sebebiyle önemli bir aktivitedir. Turizmin önemli bir sorunu olan sezonluk istihdam olgusunu en aza indireyecek bir alternatif turizm hareketidir. Ülkelerin ekonomisine gelir sağlaması ve kış aylarında gelen yabancı turistlerin döviz bırakması kış turizminin önemli özelliklerindedir. Şehir hayatının yarattığı stres ve sanayileşmenin sonucu oluşan hava kirliliği sebebiyle insanlar için her zaman sığınacak bir liman konumunda olan kış turizm merkezlerine yapılan seyahatler aynı zamanda sahip oldukları oksijen miktarıyla sağlık amaçlı aktivitelerdendir. Bu nedenle kış turizmiyle ilgi yatırımlar hız kesmeden devam etmeli ve çevreye karşı duyarlılığı da ilke edinerek kış turizmi merkezlerinin imarına yönelik çalışmalar sürdürülmelidir.

Dünyanın en stabil ekonomilerinden birine sahip olan İsviçre ticaret ve finans sektörlerinden sonra turizm sektöründen de önemli oranda gelir elde eden ülkelerden biridir. Dünyada son 200 yıl kadar önce önemli bir turizm merkezi haline gelen İsviçre, Alp dağlarını ve göllerini görmek için çok sayıda turist çeken bir turizm destinasyonudur. Ancak İsviçre Frankı'nın aşırı değerlenmesi, İsviçre'ye gelen Avrupalı turistlerin azalmasına ve İsviçre turizm pazarının Asya ve Amerika'ya yönelmesine yol açmıştır (www.economy.gov.tr). Ancak İsviçre

halen sahip olduğu doğal güzellikleri ve iklim yapısı nedeniyle dünyanın önde gelen kış turizmi destinasyonlarından biridir. Türkiye ise sahip olduğu doğal, tarihi ve kültürel değerleri ile dünyadaki pek çok ülkeye göre önemli bir turizm potansiyeline sahiptir. Turizm sektörü, Türkiye için en büyük döviz getiri kaynağı ve en önemli büyüme potansiyeline sahip ülkenin ödemeler dengesi üzerinde oldukça olumlu etkileri olan bir sektördür. Ancak Türk turizminin en kısa zamanda deniz güneş kum üçlüsünden farklı turizm türlerine yönelmesi ve sahip olduğu kış turizmi potansiyelinden aktif olarak fayda sağlayabilmesi gerekmektedir.

Yapılan bu çalışmada, İsviçre ve Türkiye'nin sahip olduğu kış turizm merkezlerinin karşılaştırılmasına yer verilerek, mevcut durum analiz edilmeye çalışılmış ve çalışma sonucunda, Türkiye'nin İsviçre'ye göre, kış turizm potansiyelinden aktif olarak yarar sağlayamadığı tespit edilmiştir. Türkiye'ye gelen turist sayısı İsviçre'ye oranla daha fazladır. Eğer Türkiye dünyada önemli bir kış turizm merkezi haline gelmeyi başarsa, bölgelerarası kalkınmada dengeyi kurmayı başarmış ve turizm gelirlerini önemli ölçüde arttırmış olacaktır. Çünkü İsviçre'de Alplerde yoğunlaşan kış turizm merkezlerine göre, Türkiye'de birden fazla bölgede var olan kış turizm merkezlerinin gelişmesi sağlanarak, ülkenin kalkınmışlık düzeyi de hızla artacaktır. Ayrıca yaz aylarında turizm hareketliliklerinin yoğun olduğu bir turizm destinasyonu olan Türkiye, kış turizminin de gelişmesi ile turizm sezonunu uzatabilme fırsatını yakalamış olacaktır.

İsviçre dünyanın en gelişmiş ülkelerinden biridir. Ancak Türkiye henüz gelişmekte olan bir ülkedir. Her iki ülke için her ne kadar turizm çok önemli bir sektör olarak vurgulansa da, Türkiye gibi gelişmekte olan bir ülke için turizmin yeri ve önemi son derece ön plana çıkmaktadır. Bu nedenle Türk turizminin gelişmesi ve çeşitlenmesi açısından kış turizminin diğer turizm türlerine göre sahip olunan doğal ve iklimsel özellikler itibari ile daha ön planda yer aldığı bilinmektedir.

Kış turizm hareketlerinin başlangıcı Türkiye'de 20. yy.'da, İsviçre'de ise 19. yy.'da gerçekleşmiş olup, İsviçre'de 2014 TÜRSAB verilerine göre; İsviçre 240 adet kayak merkezine sahip iken, Türkiye'de bu sayı sadece 51 adettir. Ayrıca 2014-2015 yıllarında kış turizm sezonunda Türkiye'deki geceleme sayısı yaklaşık olarak 23 milyon iken, İsviçre'deki geceleme sayısı ise yaklaşık olarak 15 milyondur. Bu veri Türkiye'nin İsviçre'ye göre kış turizm türüne aktif olarak hizmet vermekte olduğunu gösterse de aslında bu veride Türkiye'nin geceleme sayısı bakımından İsviçre'nin önünde olmasının sebebi, Türkiye'de gerçekleştirilen konaklamaların büyük kısmının sadece kış turizm merkezlerinde değil, İstanbul, Ankara ve İzmir gibi büyük şehirlerdeki konaklama işletmelerinde gerçekleşmiş olmasından kaynaklanmaktadır. İsviçre'de ise durum Türkiye'nin tam aksinedir. İsviçre'deki 15 milyon geceleme sayısının neredeyse tamamının Alpler 'de bulunan kış turizmi destinasyonlarındaki turizm işletmelerinde gerçekleşmektedir. Bu anlamda İsviçre, Türkiye'ye göre kış turizmi faaliyetleri açısından daha fazla gelişme sağlamış, dünyanın Fransa ve Avusturya'dan sonra önemli kış turizmi destinasyonlarına sahip bir ülkedir. Ayrıca İsviçre'nin sahip olduğu kayak merkezlerinin imkanları bakımından Türkiye'ye göre daha donanımlı bir ülke olması nedeniyle kış turizmine yönelik turist çekme potansiyeli daha yüksektir. Türkiye'nin kış turizm merkezlerine yapılacak olan yeni yatırımlarla İsviçre ile kış turizmi alanında rekabet edebilecek seviyeye gelmesi sağlanarak ve her geçen gün popülaritesi artan bir kış turizmi destinasyonuna dönüşmesi için gerekli reklam ve tanıtım kampanyalarının düzenlenmesi ile Türkiye dünyada önemli bir kış turizmi merkezine dönüşebilecektir. Böylece Türkiye'nin İsviçre ile kış turizmi alanında rekabet edebilir duruma gelmesi halinde, Türkiye'nin hem turizm sezonunu uzatma hem de turizm gelirlerini artırma fırsatı olacaktır.

KAYNAKÇA

Ağger, V. (2011). *Universiade 2011 Kış Oyunlarının Erzurum Kış Turizmi Potansiyeline Etkileri, (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi)*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.

Altaş, N. T., Çavuş, A., & Zaman, N. (2015). Türkiye'nin kış turizmi koridorunda yeni bir kış turizm merkezi: Konaklı. *Marmara Coğrafya Dergisi*, (31):345-365.

Clivaz, C., & Reynard, E. (2008). *Crans-Montana: Water Resources Management In An Alpine Tourist Resort. In Mountains: Sources of Water, Sources of Knowledge* (pp. 103-119). Springer Netherlands.

Demiroğlu, O. C. (2013) İklim Değişikliğinin Kış Turizmine Etkisi, *(Yayımlanmış Doktora Tezi)*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Coğrafya Anabilim Dalı, İstanbul.

Doğanay, H. ve Zaman, S. (2013). *Türkiye Turizm Coğrafyası*, Pegem Akademi Yayınları, Ankara.

Doğaner, S (2001) *Türkiye Turizm Coğrafyası*. Çantay Kitabevi, İstanbul.

Gürdal, M. (2014). *Türkiye Turizm Coğrafyası Profesyonel Turist Rehberi ve Gezi Kılavuzu*. Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık Tic. Ltd. Şti, Ankara.

İbret, B. Ü. (2005). Ilgaz dağlarında kış turizmi. *Türk Coğrafya Dergisi*, (44):61-78.

İlban, O. M. & Kaşlı, M. (2008). *Kış Turizmi, Turistik Ürün Çeşitlendirmesi*. Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.

Koenig, U., & Abegg, B. (1997). Impacts of climate change on winter tourism in the Swiss Alps. *Journal of Sustainable Tourism*, 5(1): 46-58.

Koşan, A. (1994). Turizm Faktörünün Bölgelerarası Dengesizliği Gidermede Etkisi ve Erzurum Palandöken-Kış Sporları Turizm Merkezi Projesi, *(Yayımlanmış Doktora Tezi)*, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.

Mursalov, M. (2009). Bir Turistik Ürün Çeşitlendirmesi Olarak Kış Turizmi ve Kış Turizmi Açısından Azerbaycan'ın Guba Turizm Bölgesinin Arz Potansiyeli. *(Yayımlanmış Doktora Tezi)*, DEÜ Sosyal Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Özdoğan, M. (2009). Kış Turizminde Toplam Kalite Yönetimi: Uludağ Örneği, *(Uzmanlık Tezi)*, TC Kültür ve Turizm Bakanlığı Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Koordinasyon Dairesi Başkanlığı, Ankara.

Türkdoğan, E. (2010) Türkiye'nin Geliştirilebilir Bölgesel Kış Turizmi Potansiyeli: Avrupa'nın Bölgesel Kış Turizmi Merkezleri ile Türkiye'nin Bölgesel Kış Turizmi

Potansiyelinin Karşılaştırılması, (*Uzmanlık Tezi*), TC Kültür ve Turizm Bakanlığı Tanıtma Genel Müdürlüğü, Ankara.

Türkeri, İ. (2014). Destination Aidiyeti Oluşturulmasında Destinasyon İmajının ve Kişiliğinin Rolü: Kış Turizmi Örneği Palandöken Kayak Merkezi, (*Yayımlanmış Doktora Tezi*), Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.

Zengin, B. (2006) *Turizm Coğrafyası Türkiye Genel ve Bölgeler Turizm Coğrafyası*. Değişim Aktüel Kitabevi, Sakarya.

<http://www.turkiyegazetesi.com.tr/spor/428222.aspx> (Erişim Tarihi 14.12.2016)

<http://www.ktbyatirimisletmeler.gov.tr/TR,10177/kis-sporlari-turizm-merkezlerine-iliskin-genel-bilgiler.html> (Erişim Tarihi 15.12.2016)

<https://www.turna.com/blog/kis-turizmi-cenneti-uludag> (Erişim Tarihi 17.12.2016)

<http://kurumsal.kultur.gov.tr/turkiye/bolu/gezilecek-yer/kartalkaya-kayak-merkez>
(Erişim Tarihi 17.12.2016)

<http://www.kayserierciyes.com.tr/tr/contents.asp?cid=117> (Erişim Tarihi 17.12.2016)

<http://www.kayseri.gov.tr/erciyes-daginin-bilgileri> (Erişim Tarihi 17.12.2016)

<http://www.kartepe.org/kartepe-kayak-merkezi.html> (Erişim Tarihi 19.12.2016)

<http://www.kayakmerkezleri.gen.tr/sarikamis-kayak-merkezi.html>
(Erişim Tarihi 20.12.2016)

<http://www.altid.org.tr/tr/Turizm-Istatistikleri/1557-2013-Ziyaretci-Sayilari.html>
(Erişim Tarihi 26.12.2016)

http://www.tursab.org.tr/dosya/12196/tursab-kis-turizmi-raporu119314251845-1_12196_3978793.pdf (Erişim Tarihi 27.12.2016)

<http://www.ktbyatirimisletmeler.gov.tr/TR,9857/isletme-belgeli-tesisler.html>
(Erişim Tarihi 27.12.2016)

http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Tourism_statistics_-_winter_season_occupancy&oldid=194963 (Erişim Tarihi 27.12.2016)

<http://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284416899> (Erişim Tarihi 27.12.2016)

<http://www.myswitzerland.com/en/davos.html> (Erişim Tarihi 29.12.2016)

Turizm Sektörü İsviçre

http://www.economy.gov.tr/portal/faces/blog/newsDetail;jsessionid=MpKtNgW9-QBpF4zhssbvai-Ik4BhDfbf4bDQe62KkAdOQ00b_K2x!-736178907?news_id=EK-200703&_afLoop=645715917474943&_afWindowMode=0&_afWindowId=null#!%40%40%3F_afWindowId%3Dnull%26_afLoop%3D645715917474943%26news_id%3DEK-200703%26_afWindowMode%3D0%26_adf.ctrl-state%3Db08ovht7a_4

(Erişim Tarihi 08.03.2017)

https://tr.ski-suisse.com/kayak-boelgesi-gstaad/gstaad/?gclid=EAIaIQobChMIItq6k08u02wIVgdGyCh1oRAQfEAAAYASAAEgLQDPD_BwE (Erişim Tarihi 02.06.2018)

<https://edition.cnn.com/travel/article/worlds-biggest-ski-areas/index.html> (Erişim Tarihi 02.06.2018)

<https://edition.cnn.com/travel/article/st-moritz-ski-resort-guide/index.html> (Erişim Tarihi 02.06.2018)

<https://www.gezbegen.com/alplerin-kalbinde-bir-koy-grindelwald> (Erişim Tarihi 02.06.2018)

<https://www.region-du-leman.ch/en/Z193/leysin-ski-area> (Erişim Tarihi 02.06.2018)